בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום **ג'**, **כ"ד** ב**סיון** תשס"ב (**4** ב**יוני**)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **כ"ד** ב**סיון**, לקראת סיום מלחמת העולם ה-I בשנת 1918, **נפגש ד"ר חיים וייצמן עם האמיר פייצאל**, בנו של חוסיין מנהיג המרד הערבי, במחנהו שבין עקבה למעאן. השניים דנו בדרכים לשיתוף-פעולה בעתיד בין היהודים לבין הערבים. [אגב, התאריך הלועזי, 4 ביוני, היה גם זה של היום – לפני 84 שנה!]

הרקע:

מיד לאחר פרסום הצהרת בלפור (כחצי שנה לפני-כן), פנה וייצמן, הדמות העיקרית בצד הציוני שפעלה לפרסום ההצהרה בחוגי הממשלה הבריטית, לממש אותה הלכה למעשה. פעולתו נעשתה בשלושה מישורים: **ראשית** – הקמת גוף ציוני בריטי שיכוון את הממשל הצבאי בארץ-ישראל לפסי פעולה ציוניים וישקם את מעמדו של היישוב היהודי; **שנית** – השגת הסכם של שיתוף פעולה עם התנועה הלאומית הערבית, שעל אופיה המורכב ידע אך מעט; **שלישית** – הרחבת ההכרה הבינלאומית בזכות הציונים על ארץ-ישראל באמצעות וועידת השלום (שתתקיים לאחר סיום המלחמה) וארגון חבר הלאומים.

במישור **הראשון**, הביא וייצמן, באפריל 1918, לשיגורה לארץ-ישראל של ה-*Zionist Commission*, שבחוגים ציוניים כונתה "וועד הצירים". גוף זה, אשר וייצמן עמד בראשו, כלל קצין קישור בריטי (אורמסבי-גור) חבר וועדת התכנון להסדרי אחר המלחמה בלונדון, ונציגים יהודים – ציונים ולא ציונים – מצרפת ומבריטניה.

במישור **השני**, הניע וייצמן את פייצאל להביע תמיכה מסוייגת בבית הלאומי היהודי, **ובשלישי** – זירז את האצלתה של סמכות מנדאטורית על ארץ-ישראל לבריטניה, מטעם חבר הלאומים, ואת הכללתה של הצהרת בלפור באמנת היסוד של המנדאט.

וועד הצירים פעל בארץ כ 3 שנים, אך חבריו התחלפו, ומעמדו – הן כלפי חוץ והן כלפי פנים – הלך ונחלש. בשנת 1921 הוסב שמו ל"הנהלה הציונית בארץ-ישראל" ובתוארו זה הוסיף לפעול במקביל למוסדות שלטון יישוביים חדשים שקמו באותה עת. פעולותיו של וועד הצירים גרמו לכך שהאוכלוסיה הערבית בארץ נתמלאה מרירות ואיבה, ואלה הבהילו את ראשי הממשל הצבאי הבריטי. אחד מביטויי העוינות המיידיים היה ייסודן של אגודות לאומיות מוסלמיות-נוצריות שביקשו תחילה להדגיש כי ארץ-ישראל היא חלק מסוריה, והואיל וסוריה נמצאת בתהליך של קבלת עצמאות, חייב תהליך זה לחול גם עליהם, ומשהתייאשו מעמדתו של פייצאל, האיש שנועד למלוך על סוריה, פנו לחפש ייחוד לאומי בביתם הם.

אחת התביעות הראשונות של האגודות הללו היתה פירוקו של ה**גדוד העברי**, אחד משלושת הגדודים שהוקמו במסגרת הצבא הבריטי סמוך לתום המלחמה. חלק ניכר מחיילי הגדוד היו בני העלייה השניה, שכדברי אחד מהם – אליהו גולומב – קיוו כי ישמש יסוד לצבא היהודי. הם (אנשי הגדוד) ביקשו "להרגיל את הערבים לכך שאנו עתידים לשלוט בארץ ... ולהשכין בלבם פחד ולמנוע מהם לעשות דבר נגדנו." ואמנם, משפרצו באביב 1920 מהומות, ניסו חיילי הגדוד להתערב לטובת התושבים היהודים בירושלים וביפו. כתב אז אחד מאנשי הממשל הצבאי לממוניו כי "וועד הצירים והגדוד הם (!) הגורמים לאי-השקט בארץ." את וועד

"...ועת צרה היא ליעקב וממנה יוושע." [ירמיה ל' 7]

יום נעים ושמח, בציפיה לישועה!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ג', כ"ד בסיון תשס"ב (4 ביוני)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

הצירים לא יכלה הממשלה לבטל, בעטיה של הצהרת בלפור, אך הגדוד פורק.
{הסיום, בע"ה, מחר} [כרונולוגיה/ההיסטוריה של א"י]

"...ועת צרה היא ליעקב וממנה יוושע." [ירמיה ל' 7]

יום נעים ושמח, בציפיה לישועה!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל